

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

Кемза Р.Г., здоб. вищ. осв. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **М.О. Євдокімова**
Державний біотехнологічний університет

Соціально-економічний розвиток будь-якої країни неможливий без ефективного функціонування бюджетної системи. В свою чергу, ефективність її функціонування залежить від системи бюджетного менеджменту країни, за допомогою якої надається можливість ефективно використовувати державні ресурси та оптимально розподіляти їх між розпорядниками цих коштів.

Необхідність бюджетного менеджменту у фінансовій системі полягає в тому, що він є основою забезпечення сталого розвитку країни, головним інструментом впливу на суспільно-економічне життя та знаряддям ефективного управління бюджетами різних рівнів.

На сьогодні в Україні не сформовано ефективної системи управління бюджетними ресурсами, це пов'язано з: відсутністю досконалої законодавчо-нормативної бази; необґрунтованим плануванням та прогнозуванням у бюджетній сфері; несвоєчасним і некваліфікованим управлінським рішенням; постійним зростанням державного боргу та видатків на його обслуговування; недосконалістю та неефективністю державного бюджетного контролю [2].

Однією з проблем у державному бюджеті України є наявність та зростання бюджетного дефіциту (рис.1) [3].

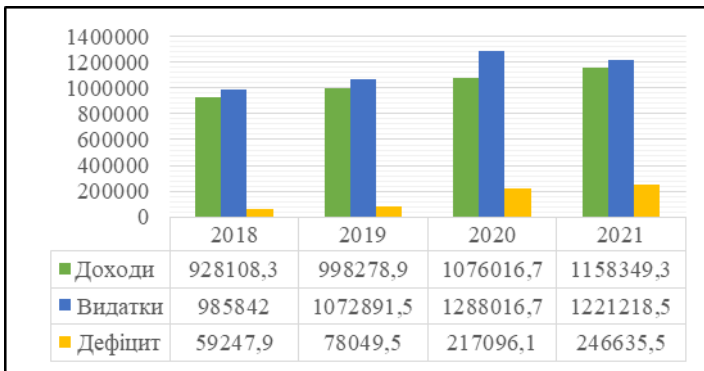

Рисунок 1 – Динаміка доходів і видатків Державного бюджету України

Проаналізувавши динаміку доходів і видатків Державного бюджету України можна зробити висновок, що вона має тенденцію поступового зростання. При цьому, відхилення між дохідною і видатковою частинами Державного бюджету України зростає з 59247,89 млн. грн. у 2018 році до 246635,5 млн. грн. у 2021 році. Для покращення ситуації необхідно намагатися сприяти до збалансованого розподілу видатків і доходів. Досягти цього можливо лише, за умови чітко налагодженої системи управління бюджетом, яка б в свою чергу забезпечила ефективне використання бюджетних ресурсів.

Одним з найбільш впливових індикаторів, що відображає неефективність системи державного бюджетного менеджменту є державний борг. Станом на 31.12.2020 р. сума державного боргу склала 2259,23 млрд. грн., а на 31.12.2021 р. ця сума складає 2362,68 млрд. грн. [3] Спостерігається тенденція збільшення державного боргу, як зовнішнього, так і внутрішнього. Ця проблема потребує нагального вирішення, тому одним із напрямів удосконалення бюджетного менеджменту є ефективне управління державним боргом, яке спрямоване на його скорочення, що дасть змогу зменшити дефіцит державного бюджету.

Надзвичайно важливим є вирішення існуючих проблем, тому що однією з особливостей управління фінансовими ресурсами є ефективність в бюджетній системі, що означає розвиток бюджетного менеджменту. Шляхами удосконалення бюджетного менеджменту є: запровадження обґрунтованих законодавчих нормативів управління бюджетом, розроблення нормативно-правова база розвитку бюджетного менеджменту; запровадження бюджетного контролю за ефективністю виконання бюджетних програм; оптимізація кількості бюджетних державних цільових програм; підвищення бюджетної забезпеченості на душу населення; скорочення видатків на державне управління та збільшення видатків соціального спрямування. Отже, можна стверджувати, що саме від бюджетного менеджменту залежить соціально-економічний розвиток та фінансові можливості країни.

Інформаційні джерела:

1. Галушка Є. О. Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посіб. Чернівці: Книги-XXI, 2007. 280 с.
2. Гузар Б. С. Сучасний стан та напрями удосконалення бюджетного менеджменту в Україні / *Ефективна економіка*. 2021. Вип. 7. С. 124-135.
3. Бюджетний моніторинг. URL: <https://www.ibser.org.ua/news/byudzhetnyy-monitoryng/lfnf> (дата звернення: 14.10.2022)